

מיה קוק ויעל סרלין נפגשו לראשונה בבלגרד בפברואר 2020. שתיהן פועלות כאמניות בשתי ערים רבודות שכבות (בלגרד וירושלים), עסוקות בחיפוש אחר הנעלם, באיסוף ומחקר ויזואלי וטקסטואלי וביצירת נרטיבים חדשים המבוססים על מחקר ארכיוני מבוסס צילום. מאז, החלו בהתכתבות שכללה מפגשים מרחוק והחלפה של חלקי מחשבות ודימויים כשהקיר נמצא ביניהן כחוצץ אך גם כאוחז בשני המרחבים יחד. קיר האמן בו הן מציגות הוא גם דימוי לאותו מסך, קו דק המפריד ומחבר, דימוי למציאות מקוטעת, לא שלמה, חלקית. מבעדה נפגשו האמניות בניסיון ליצור חיבור וקשר.

"בקיר האמן בחרנו להציג עבודות המתכתבות בתוך מתח הזמן הזה, בין הבדיה והאמת, בין המפגש הממשי לזה המתעתע, בין הקרוב לרחוק. אספקטים ששתינו עסוקות בהן כיוצרות. חלקיקי מסעות שעשינו לבד מופיעים בתערוכה ונפגשים, כמו חלקים של שיחה מתמשכת, מקנים משמעות חדשה לעריכה שאינה חתרנית או עקבית ואינה דיכוטומית אלא יכולה לאפשר פעולות, מרחבים, וזמנים שונים גם יחד."

עריכה כזו מתקיימת בספר המוצג בתערוכה הספר "Somehow" שערכה קוק הוא אנתולוגיה של טקסטים שיצרו כותבים העוסקים במקצועות שונים ובאים ממקומות מגוונים בעולם. כולם נוגעים דרך עיניהם, במבנים אורגניים ולא אורגניים ובהשתנותם לאורך זמן.

עבודה עם טקסט היא חלק מהפרקטיקה האמנותית של קוק שגם כותבת בעצמה. אוסף מורכב זה שהיא ערכה מבקש להתנגד להיגיון של סיווג וליניאריות, ומציע במקום זאת דרך זיגזג לקריאה. היא מגדירה אותו כך: "הספר הוא מעין דיאלוג חופשי בין טקסטים היסטוריים לטקסטים עכשוויים ומסמכים שעוסקים ברעיונות שונים כגון: דיון מדעי, פואטי וגרפי."

טקסט נוסף שמופיע בקיר הוא חלק מעבודת הוידאו המוקרנת על גבי שלושה ספרים ושייך לעבודתה של קוק "Blackberries by Night" - סדרת סרטוני וידאו מיניאטוריים, עשויים משאריות של סרט שמעולם לא הוסרט, חומרים שהושלכו, הקלטות וטקסט. עבודת הוידאו מתקיימת בתודעת נסיעה, ספק והסהוס, מהות של הגעה ויציאה למסע שחוצה מפעלים של תנועה לטריטוריות רגשיות הנראות כהערות שוליים ללא סימן של הטקסט השלם. זו היא יצירה על שברים, על חוסר אירועים וחוסר נראות. זהו מחקר של הטרטופיות, מרחבים של זמניות, כמו גם הרגלים המספקים את ההתנהגויות שלנו. במרחב הדחוס של רישום הערות, קריאה והתבוננות, הסרטון כבר מתחיל לכתוב את עצמו. הוא מלווה בספר הערות שוליים שכתבה קוק, המציעות תסריט משוחרר לקריאת הרצפים הוויזואליים האילומיים; נועדה כפרשנות פואטית למושגים של משך, זמן-מרחב של תנועה.

בתערוכה נוכח גם טקסט המופיע בעבודת הוידאו של סרלין "Dreams" המבוססת על קטע שכתב דוד אלבחרי סופר יהודי מבלגרד¹. בטקסט תר אלבחרי אחרי הקו המפריד בין החלום למציאות. סרלין הולכת בעקבותיו ומחפשת את הקו הזה בין חלום להיסטוריה, בין קהילות ואבדון, זכרון ושכחה. בעבודת הוידאו סרלין תוהה אם הקו אכן קיים וממשי ומתיחסת לנדידה של דימוי בין קווים של זמן ומקום. כמו בין אמת לבדיה. הסצנה מתרחשת כולה בתוך חדר בביתה ומצולמת מבעד לכיפה שקופה הפונה לשמים. בסרט היא מיצרת פעולות שונות אל מול דיוקנאות שצילמה בבית הקברות היהודי הספרדי בבלגרד במהלך שהותה שם, כאיגרת שיש לפענח. היא בוחנת את מקומה של קהילה זו בתוך ביתה ואת היחס בין הדיוקנאות הנצחיים הלקוחים ממרחק ובין הדמות העושה בהן פעולות משיבות.

"בתלמוד נאמר שחלום שאינו מפורש כמוהו כאיגרת שלא נקראה. במילים אחרות, אמנים, במיוחד אמנים חזותיים שאינם מוגבלים במילים, מאפשרים לנו קריאה של מכתבים שנשארו חבוים בקמרוןות מוחנו, שכמעט אינם נגישים. האמנים מציינים את חלומותיהם, והציורים שלהם, כמו חלונות, פותחים מעברים שדרכם אנחנו נכנסים אל עצמנו, ומגלים את פניו האמיתיים של העולם."

- דוד אלבחרי "חלומות" תרגום: חווה פנחס כהן

הנוכחות של הבית כבסיס קבע בו נאספות המחשבות והפיסות, מופיעה גם בעבודה המודפסת של קוק על גביהם של חלקי בד אותם היא שמה במכונת הכביסה. אלו הופכים לעקבות הנושאים מקומות שהיתה בהם, בגדים שלבשה ריחות וטעמים, חוויות.

העבודה "אנטומיה של העלמות (תמיד איננו)" זוהי סדרה של הדפסי לייזר על גבי דפי כביסה שנועדו לשמר את צבעוניות הבגדים המלווה בטקסט. איך אנחנו מבחינים בהעלמות של דבר מה? תמיד בדיעבד, ותמיד בלי להבחין בכך. כשאנחנו מצביעים על העלמות, אנחנו תמיד מצביעים על חלל של הרגל נגיבי/שלילי, תגובה אינטואיטיבית שאין לה קשר לדברים שאינם במקומם, אבל עם חסך אינהרנטי בנוף הרגשי שלנו, עם העובדה שתמיד חיינו בצפייה להעלמות המידעת אותנו בנוכחותה. עד כמה שאנחנו מתעצבים על ידי דברים הנוכחים בסביבתנו המיידית, אנחנו לעיתים נכשלים לראות עד כמה אנחנו מעוצבים על ידי מה שאיננו, על ידי הנעדר. ניתן לאחסן היעדר, תובנות שאינן כפי שניתן לאחסן מזכרות. מאגר זה אינו נקראים זכרון אלא מלנכוליה.

בין הבית של סרלין בירושלים לבין ביתה של קוק בבלגרד, בין כאן לשם, מופיע צילום של בית אחד נוסף בתערוכה כנקודת מוצא משותפת. זהו ביתם של סבא וסבתא של תיאודור הרצל, הנמצא בזמון, בלגרד. זהו אחד הדימויים הראשונים שצילמה קוק ושלחה לסרלין במהלך ההתכתבות ביניהן. הבית הישן מהודר בסגנון הארט נובו אך נמצא עומד ללא תקציב לשחזור או לטיפול. מבחינת סרלין הדימיון שהצית הבית כמקום בו נרקמו חזיונות, רעיונות וחלומות היה מרתק. בעבודתה היא בוחרת להתייחס לבית של סבתא של הרצל דרך המסע שעשתה אחר סבתא שלה. אחת לכמה זמן מוקרנים על גבי הבית קטעים מתוך וידאו בו היא מתעדת את הדרך שעשתה אחר סבתא כשהיא מצלמת את הדרך מביתה באדירנה, הנמצאת בטורקיה על גבול בלגרד, ועד לשדה התעופה לישראל, לפרקים נראה שגם הבית נודד איתה מן הבלקן לישראל.

תודתנו נתונה לגבי המבורג פימה על הליווי וההתנעה של התהליך, לזרנה דג'קוביק ולג'נה גליגור'ביק ממרכז לתרבות בבלגרד על החיבור והליווי בתחילת הדרך, לשגרירות ישראל בבלגרד, לליהיא שולוב ולאלכסי בן אבא שנחלצה לסייע בזמנים מקוטעים ולנטע מוזס על הסיוע הטכני והעריכה.

¹ דוד אַלְבַּחְרִי (בסרבית-קרוואטית: David Albahari, בסרבית קירילית: Давид Албахари; נולד ב-15 במרץ 1948, פ'ץ', יוגוסלביה) להורים ניצולי שואה. אלבחרי הוא סופר ומתרגם יוגוסלבי-סרבי ממוצא יהודי, חתן פרס נין ל-1996. ב-1994, במהלך מלחמת בוסניה היגר אלבחרי עם משפחתו מבלגרד לקנדה התגורר בקלגרי עד 2016, אז שב לסרבית והתיישב בבלגרד.

The Name of the Journey is Fragment

Mia Cuk | Yael Serlin

Mia Cuk and Yael Serlin first met in Belgrad, February 2020. Both artists work in multi-dimensional cities (Belgrad and Jerusalem), in their archival and photographic research, they search for the invisible and create new narratives. For this exhibition they connected online and exchanged thoughts and images while the wall exists between them as a divider but also as a toehold in the two spaces. The artist wall at the Art Cube Artists' Studios is a metaphor for the screen, a thin line that separates and connects, a metaphor for an incomplete, and .partial fragmented reality. Within this reality the artists met in an effort to connect

In this artists wall we chose to present works that correspond with this tense time, between fiction and truth, the real and the "deceptive encounter, the near and the far. Fragments of our lone journeys meet in the exhibition like the threads of an ongoing conversation, giving new meaning to editing that is not subversive, consistent or dichotomous but, together, allow for different actions, ".spaces, and times

The exhibition features a book with just this kind of editing. *Somehow*, is a peculiar anthology edited by Cuk, of selected writings by writers from a variety of fields and places around the world, and artworks, all on the topic of organic and non-organic structures and .their transformation over time

Besides working with text as part of her own artistic practice, Cuk is also a writer. This complex collection seeks to counter the logic of classification and linearity, and offers instead a reading filled with twists and turns. She defines the book as a "loose dialogue between ".historical and contemporary writings and documents invoking a number of concepts through scientific, poetic and graphic discourses

Another text on the artist wall, broadcast across three books, is from Cuk's work *Blackberries by Night*—A series of video-miniatures, made up of the remnants of a never-made film, discarded footage, recordings and texts. In the video work, placed within the space of travel, doubt and hesitation, the notions of arrival and departure traverse from verbs of movement into emotional territories, shown as footnotes without a marked whole. It is a study of heterotopias, of the spaces of temporalities, as well as of the habits that govern our behaviors. In the condensed space of note taking, reading and observing, the video already begins to write itself. It is accompanied by a book of footnotes written by Cuk that offer a liberated script for reading the mute visual sequences; intended as a poetic interpretation .of the concepts of duration, the space-time of movement

:Serlin's video work "Dreams" includes a text based on a passage by David Albahri, a Jewish writer from Belgrade.² He writes

It is said in the Talmud that a dream that is not interpreted is like a letter that is left unread. In other words, artists, especially visual artists who are not bound by words, make it possible for us to read letters that would remain hidden in the almost inaccessible vaults of our minds. They paint their dreams, and their paintings, like windows, open up the passages through ³.which we enter our own self, discovering the true face of the world

Albahri is looking for the line that separates dream from reality. Serlin seeks the line between dream and history, between communities and their destruction, between memory and oblivion. In her video work, she ponders the line's existence, its very reality, referring to the migration of an image between time and place, as between truth and fiction. Filmed through a transparent dome facing the sky, the scene takes place inside a room in her house. In the video, she stages various actions in front of the portraits she took in the Sephardic Jewish cemetery in Belgrade, like a letter that must be decoded. She examines the place of this community within her home and the .relationship between the eternal portraits photographed from a distance and the figure performing retaliatory actions in them

The presence of the house as a permanent base on which the thoughts and fragments are collected also features in another work of Cuk's, printed on the backs of pieces of cloth which she places in a washing machine. These become traces, which carry the remnants of .places she has been, the clothes she wore, the smells and tastes and experiences

The work, *Anatomy of a disappearance (always already gone)*, is a series of laser prints on color-catcher laundry sheets accompanied by text. How do we detect that something has disappeared? Always in retrospect, and always without noticing. When we point out a disappearance, we always point to a negative space of habit, a jolt of intuition that has nothing to do with things not being where they ought, but with an inherent lack within our emotional landscapes, with the fact that we have always lived with a kind of anticipation of a disappearance that (in)forms its substance. As much as we are formed by things immediately present, we often fail to see how much we are molded by what is not there, what is absent. Absences delicately compose a vocabulary of our being. One can archive absences, ".notions that are always already gone as one archives memorabilia. This depository is not called "memory" but "melancholy

Another house appears in the exhibition between Serlin's house in Jerusalem and Cuk's house in Belgrade. As a common starting point between here and there. It is the home of Theodor Herzl's grandparents in Zemun, Belgrade, and was one of the first images Cuk took and sent to Serlin during their correspondence. The old house is elegant, in the Art Nouveau style, but there is no money for its restoration or maintenance. For Serlin, the house sparked the fantasy of a place where visions, ideas and dreams are woven. In her work, she chooses to relate to Herzl's grandmother's house through her own journey in trace of her grandmother. Superimposed at intervals on the image of Herzl's grandmother's house are excerpts from a video documenting her journey from her grandmother's

---

David Albahari (Serbo-Croatian: David Albahari, Cyrillic Serbian: Давид Албахари; born March 15, 1948, Pech, Yugoslavia) to Holocaust survivor parents. Albahari ² is a Yugoslav-Serbian writer and translator of Jewish descent, winner of the 1996 Nin Prize. In 1994, during the Bosnian War, Albahari emigrated with his family .from Belgrade to Canada. He lived in Calgary until 2016, when he returned to Serbia and settled in Belgrade .Dreams," 2005"³

home in Edirne, Turkey, on the border of Belgrade, to the airport in Tel Aviv. It is as if the house is wandering with her from the Balkans to Israel.

We extend our thanks to Gabi Hamburg Fima for initiating and accompanying the process, Zorana Djakovic and Jana Gligorijevic from the Belgrade Cultural Center for their help and guidance in the early stages of the project, the Israeli Embassy in Belgrade, and Lee He Shulov and Alexi Ben Abba .who volunteered to step in during fragmented times, and Neta Moses for her assistance with editing and technical matters

التصبيغ هو اسم الرحلة

ميا كوك | ياعيل سيرلين

التقت كل من ميا كوك وياعيل سيرلين لأول مرة في بلغراد في فبراير 2020. تعمل كلتاها كفنانتين في مدينتين متعددي الطبقات (بلغراد والقدس)، مشغولتان بالبحث عما هو غائب، وجمع البحوث المرئية والنصية والبحث عنها وإنشاء سرديات جديدة تعتمد على البحث الأرشيفي المرتكز على التصوير. منذ ذلك الحين، بدأوا في المراسلات التي تضمنت لقاءات عن بُعد وتبادل أجزاء من الأفكار والصور مع الجدار الفاصل بينهما كمقسم لكن أيضًا كماسك للمساحتين معًا.

جدار الفنان الذي يعرض فيه هو أيضًا صورة للشاشة نفسها، خط رفيع يفصل ويربط، صورة لواقع مجزأ، غير مكتمل وجزئي. من خلاله، التقت الفنانين في محاولة لخلق ربط وتواصل.

”في جدار الفنان اخترنا تقديم أعمال تتوافق في هذا الوقت مع التوتر، بين الخيال والحقيقة، بين اللقاء الفعلي والخادع، بين القريب والبعيد. الجوانب التي نشارك فيها كلانا كمبدعات. تظهر أجزاء من الرحلات التي قمنا بها بمفردنا في المعرض وتلتقي، مثل أجزاء من محادثة مستمرة، مما يعطي معنى جديدًا للتحريك وهي ليست هدامة أو متسقة وهي ليست ثنائية التفرع، ولكنها تسمح بإجراءات، مساحات وأوقات مختلفة في نفس الوقت.”

يحدث هذا التحرير في الكتاب المقدم في المعرض. كتاب ”بطريقة ما“ الذي حررته كوك هو مختارات أنطولوجية من النصوص التي أنشأها كُتاب يتعاملون مع مهن مختلفة ويأتون من أماكن متنوعة في العالم. تتلامس جميعًا من خلال أعينهم، في الهياكل العضوية وغير العضوية وتغيرها مع الوقت.

العمل مع النص هو جزء من ممارسة كوك الفنية التي تكتب بنفسها أيضًا. تسعى هذه المجموعة المعقدة التي أنشأتها إلى معارضة منطق التصنيف والخطية، وبدلاً من ذلك تقدم طريقة متعرجة للقراءة. تعرفه على النحو التالي: ”الكتاب نوع من الحوار الحر بين النصوص التاريخية والنصوص والوثائق المعاصرة التي تتناول أفكارًا مختلفة مثل: المناقشة العلمية والشعرية والتصويرية.”

نص آخر يظهر على الحائط هو جزء من عمل فيديو يُعرض على ثلاثة كتب وينتمي إلى عمل كوك ”Blackberries by Night” – سلسلة من مقاطع الفيديو المصغرة، مصنوعة من بقايا فيلم لم يتم تصويره من قبل، ومواد رميت، تسجيلات ونص. يتم عمل الفيديو ضمن وعي السفر، الشك والتردد، وجوهر الوصول والشروع في رحلة تعبر مصانع الحركة إلى مناطق عاطفية تظهر في شكل هوامش دون إشارة إلى النص بأكمله. هذا عمل عن الشظايا، عن نقص الأحداث والظهور. إنها دراسة عن التروتويبات، والمساحات الزمنية، وكذلك العادات التي ترضي سلوكياتنا. في الفضاء المزدحم بتدوين الملاحظات والقراءة والمراقبة، يبدأ الفيديو بالفعل في كتابة نفسه. وهو مصحوب بكتاب من الهوامش كتبته كوك، حيث تقترح نصًا فضفاضًا لقراءة التسلسلات المرئية الصامتة؛ تهدف إلى التفسير الشعري لمفاهيم الاستمرارية، زمان-مكانية الحركة.

يتضمن النص أيضًا نصًا يظهر في فيديو عمل سيرلين ”Dreams” استنادًا إلى مقطع كتبه دافيد البحري، كاتب يهودي من بلغراد1. يبحث البحري في النص عن الخط الذي يفصل الحلم عن الواقع. تتبعه سيرلين وتسعى إلى الخط الفاصل بين الحلم والتاريخ، بين المجتمعات وفقدانها، ذاكرتها ونسيانها. في عمل الفيديو، تتساءل سيرلين عما إذا كان الخط موجودًا وحقيقيًا وتشير إلى انتقال الصورة بين سطور الزمان والمكان. أيضًا بين الحقيقة والخيال. المشهد كله يدور داخل غرفة في منزلها ويتم تصويره من خلال قبة شفافة تواجه السماء. في الفيلم، تخلق العديد من الحركات أمام الصور التي التقطتها في المقبرة اليهودية السفارادية في بلغراد أثناء إقامتها هناك ، كرسالة يجب فك رموزها. تدرس مكان هذا المجتمع داخل منزلها والعلاقة بين الصور الأبدية المأخوذة عن بعد والشخص الذي يقوم بأعمال انتقامية فيها.

”يقال في التلمود أن الحلم ليس واضحًا، مثل برقية غير مقروءة. بمعنى آخر، يسمح لنا الفنانون، وخاصة الفنانين التشكيليين غير المقيدين بالكلمات، بقراءة الحروف التي تظل مخفية في خزائن دماغنا، وهي تكاد يتعذر الوصول إليها. يرسم الفنانون أحلامهم، ولوحاتهم، مثل نوافذ، تفتح ممرات ومن خلالها ندخل إلى أنفسنا، ونكتشف الوجه الحقيقي للعالم.”

دافيد البحري ”أحلام” ترجمة: حافا بنحاس كوهين

يظهر وجود المنزل كقاعدة دائمة تتجمع فيها الأفكار والقطع أيضًا في عمل كوك المطبوع على ظهر قطع القماش التي تضعها في الغسالة. تصبح هذه آثارًا تحمل الأماكن التي ذهبت إليها، والملابس التي كانت ترتديها، والروائح والأذواق، والتجارب.

إن عمل ”تشريح الاختفاء (دائمًا غائب)” هو سلسلة من مطبوعات الليزر على ملاءات الغسيل المصممة للحفاظ على لون الملابس المصاحبة للنص. كيف نلاحظ اختفاء شيء ما؟ دائمًا في الماضي، ودائمًا دون ملاحظته. عندما نشير إلى ما هو غير مرئي، فإننا نشير دائمًا إلى فراغ من العادة السلبية، وهي استجابة حدسية لا علاقة لها بأشياء خارج المكان، ولكن بحرمان متأصل في مشهدها العاطفي، مع حقيقة أن عشنا دائمًا تحسبًا للاختفاء الذي نعرفه في وجوده. بقدر ما نتشكل بواسطة الأشياء الموجودة في بيئتنا المباشرة، فإننا غالبًا ما نفشل في رؤية مدى تشكيلنا بما هو غير موجود، بواسطة الغائب. يمكن تخزين الغياب، ويمكن تخزين الرؤى التي لا تتسى. هذا المستودع لا يسمى ذاكرة، بل سوداوية.

بين بيت سيرلين في القدس ومنزل كوك في بلغراد، بين هنا وهناك، تظهر صورة لمنزل آخر في المعرض كنقطة انطلاق مشتركة. هذا هو منزل أجداد تيودور هرتسل ، ويقع في زامون ، بلغراد. هذه واحدة من أولى الصور التي التقطتها كوك وأرسلتها إلى سيرلين أثناء المراسلات بينهما. البيت القديم أنيق على طراز فن الأرت نوفو ولكن وجد أنه يقف بلا توجد ميزانية للترميم أو الرعاية. بالنسبة لسيرلين ، كان الخيال الذي أشعل المنزل كمكان تنسج فيه الرؤى والأفكار والأحلام شيئًا. اختارت في عملها أن تتطرق لمنزل جدة هرتسل من خلال الرحلة التي قامت بها في أعقاب جدتها. بين الحين والآخر، يتم عرض مقتطفات من مقطع فيديو على المنزل الذي توثق فيه الرحلة التي قامت بها في أعقاب جدتها أثناء تصويرها للرحلة من منزلها في أدنة ، الواقعة في تركيا على حدود بلغراد، وإلى المطار إلى إسرائيل ، يبدو أحيانًا أن البيت يتنقل معها أيضًا من البلقان إلى إسرائيل.

نحن ممتنون لهامبورغ فيما لمرافقته وتحريك العملية، وزورنا دجاكوفيتش وجينا غليغورجيفيك من مركز بلغراد الثقافي للتواصل والمرافقة في البداية، إلى السفارة الإسرائيلية في بلغراد ، إلى ليهي شولوف وأليكسي بن أبا التي تجندت للمساعدة في الأوقات المنقطعة ونيناع موزس للمساعدة التقنية والتحرير.